

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	06.03.2026, Haapsalu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Marelle Ulla
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuuri I osakond
Kriminaalasja number:	25257000038
Kuriteo kvalifikatsioon:	Karistusseadustiku (KarS) § 424 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ik XXX)
Kuriteo toimepanemise aeg:	02.08.2025

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXX XXXi kahtlustatakse KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo s.o mootorsõiduki joobeseisundis juhtimise toimepanemises, mis seisnes selles, et tema juhtis 02.08.2025 kella 01:45 ajal Lääne maakonnas Haapsalu linnas XXX juures enda seaduslikus valduses olevat mootorsõidukit Volvo S80 registreerimismärgiga XXXX isikuna, kellel väljahingatavas õhus oli tõendusliku alkomeetriga Dräger Alcotest 7110 EST seerianumbriga ARDM-0082 (taatlustunnistuse nr TTRC-25/XXX) mõõtes alkoholikontsentratsioon 0,87 mg/l kohta ± mõõtmise laiendmääramatuse väärtus 0,09 mg/l kohta, seega kellel oli alkoholikontsentratsioon väljahingatavas õhus mitte vähem kui 0,78 mg/l kohta. Tulenevalt LS § 69 lõike 2 punktist 1, mille kohaselt mootorsõiduki juht loetakse alkoholijoobes olevaks kui tema ühes grammis veres on vähemalt 1,50 milligrammi alkoholi või tema väljahingatavas õhus on alkoholi 0,75 milligrammi ühe liitri kohta või rohkem, juhtis XXX XXX mootorsõidukit alkoholijoobes olles, millega rikkus LS § 69 lg 1 nõudeid, mille kohaselt juht ei tohi olla joobeseisundis. Lisaks rikkus XXX XXX LS § 234 lg 1 nõudeid, eirates tahtlikult politsei poolt antud kohustuslikku peatumismärguannet.

Kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Viidatud paragrahvi lõike 7 järgi, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, vaadanud läbi kriminaaltoimiku materjalid, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lõigetes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks järgmistel motiividel.

Käesoleval juhul on prokurör seisukohal, et isiku süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seaduseandja sätestatud karistusraame. Kahtlustatav XXX XXX on 20-aastane varem kriminaalkorras karistamata noor. Prokuratuuri andmetel ei ole tema suhtes hetkel käimas ühtegi teist kriminaalmenetlust. Samuti ei ole isiku suhtes varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 alusel. XXX XXX on kahtlustatavana ülekuulamisel andnud ütlusi, et alkoholijoobe tõttu ta ei mäleta mootorsõiduki juhtimist, kuid kui see nii oli, siis ta väga kahetseb.

KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritav kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustik näeb ette karistusena rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Karistusseadustikus sätestatu kohaselt ei ole viidatud kuriteo eest ette nähtud vangistuse alamääradele. Karistusraamistiku ulatuse seadmisega annab seadusandja hinnangu sellele, kui kaalukas on õigushübe rikkumine ja kui intensiivset karistusõiguslikku sekkumist on rikkumise korral vajalik rakendada. Antud juhtumi puhul ei oleks teoreetiliselt välistatud, et kohtus karistamisel võiks kõne alla tulla ka rahalise karistuse kohaldamine, mis on leebeim sanktsioonivorm. Isegi kui mõnda, et antud süüteo eest oleks põhikaristusena vajalik kohaldada vangistust, oleks see tõenäoliselt tingimuslik. Nendel kaalutlustel on võimalik teha järeldus, et kahtlustatava süü ei ole nii suure kaaluga, mis õigustaks tema suhtes kohtulikku karistamist.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik lähtuvalt avalikust menetlushuvist. Avaliku menetlushuvi all tuleb mõista üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi. Avalik menetlushuvi on eripreventiivsete kaalutluste kohaselt olemas siis, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda, kui suur on selline tõenäosus, on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, sealjuures kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. Avalik menetlushuvi on üldpreventiivsest aspektist lähtuvalt olemas siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Nii on avalik menetlushuvi olemas kui isikut on ühe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist samaliigilise süüteo eest karistatud. Karistusregistri andmetel on XXX XXX 29.09.2025 karistatud liiklusseaduse § 224 lg 1 järgi rahatrahviga samalaadse süüteo toimepanemise eest.

Liiklusalase kuriteo puhul on aga avalik menetlushuvi olemas mootorsõiduki juhi joobeseisundi korral nagu näiteks KarS § 424 sätestatud kuritegu, kui isik ei nõustu osalema sõltuvusravil või sihtotstarbelises sotsiaalprogrammis või andma analüüsi alkoholi ja uimastite tarbimise hindamiseks.

Seega XXX XXXi puhul on avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks olemas, kuid prokuröri hinnangul esinevad siiski erandlikud asjaolud, mille puhul võib järeldada, et avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks on ära langenud ja seda alljärgnevatel põhjendustel.

Kriminaalasjas on tuvastatud, et juhtimisõigust omav kahtlustatav XXX XXX on toime pannud ühe liiklusalase kuriteo. Arvestades senist karistuspraktikat ning riigi signaali, et mootorsõiduki joobeseisundis juhtimine kui üldohtliku ja liiklusohutust rikkuva kuriteo toimepanemine ei ole mitte mingil viisil taunitav. Samas on esmakordse joobes juhtimise kahtlustuse puhul praktikas kohaldatav kriminaalmenetluse lõpetamine KrMS § 202 alusel kahtlustatavale liiklusohutust tagavate kohustuste määramisega.

Kahtlustatav on prokuratuuris avaldanud, et ta on nõus osalema liiklusohutusprogrammis Korralik juht. Samuti on ta valmis läbima vaimse tervise õe esmase vastuvõtu alkoholitarvitamise häire tuvastamiseks ning aasta jooksul tegema PETH vereanalüüsi alkoholi tarvitamise tuvastamiseks. Kriminaalmenetluse lõpetamisel noore inimese suunamine alkoholist võõrdumisele ja liikluskäitumise parandamisele on prokuröri arvates vajalik, eesmärgipärane ning kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole ilmselgelt mõeldukas.

Eelnevast tulenevalt on prokurör seisukohal, et XXX XXX õiguskäitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Seega hinnates kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat käitumist, on KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärgid võimalik saavutada käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega.

Et tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, siis on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks kahtlustatava suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 lg 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25257000038 menetlus seoses avaliku menetlushuvi puudumisega.

2. KrMS § 202 lg 2 p 1, 4 ja 7 alusel määrata XXX XXX järgmised kohustused:

2.1. Hiljemalt 06.06.2026 tasuma kriminaalmenetluse kulud 156.24 eurot (makseinfo lisalehel).

2.2 Alates käesoleva määruse allkirjastamisest ühe aasta jooksul määrukses näidatud tähtaegadel alkoholi liigtarvitamise häire kindlakstegemiseks anda kuuel korral alkoholi biomarkeri fosfatidüületanooli (PEth) vereanalüüs.

- Hiljemalt 15.03.2026 anda esimene laboratoorne vereanalüüs PEth kontsentratsiooni määramiseks, mille tulemused edastada prokuratuurile meili teel (laanerp.kohustused@list.prokuratuur.ee) või kirjalikult (analüüsi andmise kuupäevast hiljemalt 15 päeva jooksul). Nimetatud vereanalüüsil nõutav näit puudub (näit on informatiivne).

- Ajavahemikul 01-10.05.2026 anda teine laboratoorne vereanalüüs PEth, mille tulemused edastada prokuratuurile meili teel või kirjalikult (analüüsi andmise kuupäevast hiljemalt 15 päeva jooksul). Nimetatud vereanalüüsi PEth veremarkeri näit ei tohi ületada 110 ng/ml.

- Ajavahemikul 01-10.07.2026 anda kolmas laboratoorne vereanalüüs PEth, mille tulemused edastada prokuratuurile meili teel või kirjalikult hiljemalt (analüüsi andmise kuupäevast hiljemalt 15 päeva jooksul) Nimetatud vereanalüüsi PEth veremarkeri näit ei tohi ületada 20 ng/ml.

- Ajavahemikul 01-10.09.2026 anda neljas laboratoorne vereanalüüs PEth, mille tulemused edastada prokuratuurile meili teel või kirjalikult hiljemalt (analüüsi andmise kuupäevast hiljemalt 15 päeva jooksul) Nimetatud vereanalüüsi PEth veremarkeri näit ei tohi ületada 20 ng/ml.

- Ajavahemikel 01-10.12.2026 anda viies ja 01-10.02.2027 anda kuues laboratoorne vereanalüüs PEth, mille tulemused edastada prokuratuurile meili teel või kirjalikult hiljemalt (analüüsi andmise kuupäevast hiljemalt 15 päeva jooksul) Nimetatud vereanalüüsi PEth veremarkeri näit ei tohi ületada 20 ng/ml.

Kui kolmanda ja neljanda analüüsi tulemused on olnud kuni 20 ng/ml, siis viiendat ja kuuendat analüüsi andma ei pea.

2.3 Hiljemalt 06.06.2026 läbida tervishoiuasutuse poolt määratud ajal vaimse tervise õe esmane vastuvõtt alkoholitarvitamise häire ravi teenuse raames ja edastada selle kohta prokuratuurile tervishoiuasutuse poolt väljastatud õiend meili teel (laanerp.kohustused@list.prokuratuur.ee) või kirjalikult (täpsem info infolehes).

2.4 Hiljemalt kahe kuu jooksul registreeruda ja hiljemalt 06.09.2026 läbida sihtotstarbeline sotsiaalprogramm „Korralik juht“ ehk KOJU, mille viib läbi Trafity OÜ (täpsem info infolehes). Nimetatud programmi läbimise kohta esitab prokuratuurile õiendi Trafity OÜ.

2.5 Mitte juhtida alkoholi piirmäära ületavas seisundis või joobes mootorsõidukit, trammi või maastikusõidukit. Nimetatud nõudest kinnipidamist kontrollitakse käesoleva kriminaalasja menetluse raames ühe aasta jooksul s.o kuni 06.03.2027.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei ole kohaldatud, kuriteos kahtlustatavana kinni peetud 02.08.2025

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: Häirekeskuse kõne salvestis, linnakaamera salvestis jätta e-toimikusse

5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: ei ole kogutud.

6. Kriminaalmenetluse kulud: riigi õigusabi tasu summas 156.24 eurot tuleb kahtlustataval tasuda kriminaalmenetluse lõpetamisel määratud kohustusena.
7. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia koos infolehega, milles kohustuste täitmiseks vajalikud toimingud ja õiguslikud tagajärjed on üksikasjalikult kirjeldatud, on kahtlustatavale määruse allkirjastamise hetkel üle antud.
8. Kahtlustatava kohustusest läbida KOJU programm teatada koolituse läbiviijale e-posti aadressile info@jkoolitus.eu

Marelle Ulla
abiprokurör

Määruse olen kätte saanud. Käesolevaga olen nõus, et prokuratuur ja tervishoiu teenust osutav asutus vahetavad omavahel mind puudutavat infot sh. terviseinfot, mis on vajalik kriminaalmenetluse lõpetamiseks seatud kohustuste täitmise hindamiseks. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustused. Kinnitan, et olen kätte saanud infolehe, milles on üksikasjalikult selgitatud minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustuste täitmise tingimused ja õiguslikud tagajärjed. Saan aru, et eelpool loetletud tingimuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetluse käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

..... XXX XXX allkiri, kuupäev

Kaitsja P.Rajavere